

2024/3018

2024 12 6

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/3018

2024 m. lapkričio 27 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos

(Tekstas svarbus EEE ir Šveicarijai)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 338 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę ⁽¹⁾,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009 ⁽³⁾ Sąjungos lygmeniu nustatyta Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos teisinė sistema;
- (2) Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 buvo iš dalies pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/759 ⁽⁴⁾, siekiant dar labiau sustiprinti Europos statistikos sistemos (ESS) valdymą, visų pirma jos profesinį nepriklausomumą. Matyti, kad sustiprintas valdymas yra veiksmingas;
- (3) 2023 m. kovo 6 d. Europos statistikos valdymo patariamoji taryba (ESVPT) paskelbė savo 2022 m. metinę ataskaitą. Kaip joje nurodyta, profesinio nepriklausomumo užtikrinimas yra labai svarbus siekiant teikti objektyvią ir nešališką Europos statistiką ir didinti visuomenės pasitikėjimą jais grindžiamais sprendimais ir politika. Todėl valstybės narės ir Komisija vadovaujasi geriausią tarptautinę praktiką, susijusią su nacionalinių statistikos institutų (NSI) vadovų ir Komisijos (Eurostato) generalinio direktoriaus atranka, skyrimu ir atleidimu, remiantis aiškiais profesiniais kriterijais, pavyzdžiui, statistikos reputacija ir aukšto lygio kompetencija statistikos srityje. Sutarties nutraukimo prieš terminą priežastys neturi kelti pavojaus profesiniam nepriklausomumui; jos turi būti tinkamai pagrįstos, tiksliai apibrėžtos ir apie jas turėtų būti tinkamai pranešta, kartu gerbiant atitinkamo asmens teises. Be to, Komisija (Eurostatas) informuoja ESVPT apie visus jai susirūpinimą keliančius klausimus, susijusius su Europos statistikos praktikos kodekso įgyvendinimu, atsižvelgiant į svarbų ESVPT, kaip Sąjungos įstaigos, kuriai pavesta atlikti nepriklausomą ESS Europos statistikos praktikos kodekso įgyvendinimo vertinimą ir teikti konsultacijas dėl naudotojų pasitikėjimo Europos statistika stiprinimo, vaidmenį;
- (4) skaitmeninė transformacija lėmė visiškai kitokias realijas ir sukūrė naują aplinką su naujais Europos statistikos poreikiais. Be to, dėl pastarojo meto humanitarinių ir politinių įvykių, pvz., COVID-19 pandemijos ir energetikos bei pragyvenimo išlaidų krizės, kurią sukėlė Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, išaugo savalaikiškesnės, dažniau teikiamos ir išsamesnės Europos statistikos, reikalingos siekiant paremti ES sprendimų priėmimą ir užtikrinti kuo geresnį Sąjungos atsaką į krizes, poreikis ir susiję lūkesčiai;

⁽¹⁾ OL C, C/2023/1032, 2023 11 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1032/oj>.

⁽²⁾ 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. lapkričio 5 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

⁽⁴⁾ 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/759, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos (OL L 123, 2015 5 19, p. 90).

- (5) gali pasitaikyti krizinių situacijų, kai norint atliepti neatidėliotinus politinius poreikius reikia laiku pateikti novatorišką Europos statistiką. Pavyzdžiui, savalaikių duomenų apie subjektų pelną ir įmonių pelną trūkumas neleidžia politikos formuotojams visapusiškai įvertinti kainų šuolių problemos tuo metu, kai vykdomi tyrimai dėl įmonių politikos, kaip galimo infliacijos veiksnio, poveikio. Todėl labai svarbu nustatyti procedūras, kurios leistų reaguoti į skubius su Europos statistika susijusius politinius poreikius;
- (6) siekiant patenkinti didėjančius savalaikiškesnės, dažnesnės ir išsamesnės Europos statistikos, taip pat greitesnio ir labiau koordinuoto ESS reagavimo į skubius statistikos poreikius krizės metu lūkesčius, būtina iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 223/2009. Šio iš dalies keičiančio reglamento tikslas – užtikrinti, kad Europos statistika išliktų aktuali, atsižvelgiant į tuos kintančius ir sudėtingesnius naudotojų poreikius, visų pirma išnaudojant visą skaitmeninių duomenų šaltinių ir technologijų potencialą, sudarant sąlygas juos naudoti Europos statistikai rengti, didinant ESS lankstumą ir gebėjimą veiksmingai ir greitai reaguoti į krizes, sudarant sąlygas dalijimuisi duomenimis ir stiprinant ESS partnerių veiklos tarpusavio koordinavimą;
- (7) siekiant atsižvelgti į dabartines realijas ir skaitmeninę aplinką, kurioje veikia ESS, į Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 reikėtų įtraukti naujas arba atnaujintas terminų apibrėžtis, kad būtų patikslintos sąvokos „duomenys“, „metaduomenys“, „duomenų turėtojas“, „duomenų šaltinis“ ir „naudojimas statistikos tikslais“;
- (8) pastarojo meto įvykiai, kaip antai COVID-19 pandemija ir energetikos bei pragyvenimo išlaidų krizė, kurią sukėlė Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, parodė, kad galimybė naudotis laiku pateikiama, patikima ir palyginama Europos statistika yra labai svarbi siekiant, kad valdžios institucijos veiksmingai reaguotų susiklosčius nepaprastajai padėčiai. Todėl ESS turėtų būti suteikta galimybė skubiai inicijuoti koordinuotus veiksmus, jei skubūs duomenų ir statistikos poreikiai kyla ne pagal įprastą planavimo sistemą, ypač jei yra krizė, pripažinta Sąjungos teisės aktais, pavyzdžiui, Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/1993⁽⁷⁾, Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1313/2013/ES⁽⁸⁾, Tarybos reglamentu (ES) 2016/369⁽⁹⁾, Tarybos reglamentu (ES) 2022/2372⁽⁸⁾ ir Reglamentu, kuriuo nustatoma su vidaus rinka susijusių ekstremaliųjų situacijų ir vidaus rinkos atsparumo priemonių sistema (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas). Tokiu atveju duomenų turėtojas, gavęs prašymą, turėtų NSI arba Komisijai (Eurostatui) pateikti duomenis, kai tas NSI arba Komisija (Eurostatas) įrodo išimtinį poreikį naudoti prašomus duomenis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2023/2854⁽⁹⁾ nustatytas taisykles. Komisija (Eurostatas) turėtų galėti imtis skubių veiksmų statistikos srityje glaudžiai bendradarbiaudama su Europos statistikos sistemos komitetu (ESS komitetu). NSI ir kitos nacionalinės institucijos, atsakingos už Europos statistikos plėtoją, rengimą ir sklaidą (toliau – kitos nacionalinės institucijos), turėtų galėti savanoriškai dalyvauti tokiuose veiksmuose;
- (9) prieiga prie naujų duomenų šaltinių, įskaitant didžiuosius duomenis, kurie atsiranda iš skaitmeninių paslaugų ir daiktų interneto, ir jų naudojimas tampa itin svarbūs, kad būtų galima veiksmingiau ir pigiau laiku ir pakankamai dažnai parengti pakankamai išsamią Europos statistiką. Tokie nauji duomenų šaltiniai taip pat yra svarbus indėlis rengiant ESS statistikos imčių sąrašus. Todėl turėtų būti užtikrinta galimybė tvariai ir laikantis teisingų, aiškių, nuspėjamų ir proporcingų taisyklių, atitinkančių Sąjungos pagrindinių teisių sistemą, apskritai naudotis naujais duomenų šaltiniais ir visų pirma privačiai laikomais duomenimis, siekiant plėtoti ir rengti oficialią Europos statistiką. Turėtų būti užtikrinta galimybė susipažinti su privačiai laikomais duomenimis, laikantis išlaidų efektyvumo principo, ir ji neturi sukelti pernelyg didelės naštos ekonominės veiklos vykdytojams, kaip įtvirtinta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 338 straipsnio 2 dalyje;

⁽⁷⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1993 dėl ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo (OL L 320, 2018 12 17, p. 28).

⁽⁸⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

⁽⁹⁾ 2016 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (ES) 2016/369 dėl skubios paramos teikimo Sąjungoje (OL L 70, 2016 3 16, p. 1).

⁽⁸⁾ 2022 m. spalio 24 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/2372 dėl priemonių sistemos, skirtos krizės atveju reikalingų medicininių atsako priemonių tiekimui užtikrinti susidarius Sąjungos lygmens ekstremaliajai visuomenės sveikatos situacijai (OL L 314, 2022 12 6, p. 64).

⁽⁹⁾ 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2854 dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva (ES) 2020/1828 (Duomenų aktas) (OL L, 2023/2854, 2023 12 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj?locale=lt>).

- (10) privačiai laikomi duomenys – tai didelis kiekis privačių subjektų turimų duomenų, gautų jiems vykdant savo veiklą, kuriuos statistikos institucijos galėtų naudoti oficialiai statistikai rengti. Jie gali apimti, be kita ko, pilietinės visuomenės organizacijų turimus duomenis. Tokie duomenys gali būti labai svarbūs siekiant papildyti oficialią statistiką ir stebėti ekonominę, socialinę ir aplinkosaugos pažangą, visų pirma pažangą, susijusią su Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais. Todėl reikėtų primygtinai skatinti naudoti tokius duomenis;
- (11) kaip matyti iš 2017 m. lapkričio mėn. ESS pozicijos dokumento dėl prieigos prie privačiai laikomų viešojo intereso duomenų ir 2021 m. birželio mėn. ESS pozicijos dokumento dėl būsimo pasiūlymo dėl Duomenų akto, ESS jau seniai prašė prieigos prie naujų duomenų šaltinių, visų pirma prie privačiai laikomų duomenų;
- (12) naudojant privačiai laikomus duomenis ir kitus naujus duomenų šaltinius turėtų būti taikomos griežtos teisinės, techninės ir procedūrinės apsaugos priemonės bei garantijos, be kita ko, laikantis aukšto lygio saugumo, konfidencialumo ir privatumo užtikrinimo reikalavimų, kaip jau įtvirtinta Reglamente (EB) Nr. 223/2009. Prieiga prie privačiai laikomų duomenų turėtų būti suteikiama tik NSI, veikiantiems savo arba kitų ESS nacionalinių institucijų vardu, ir Komisijai (Eurostatui). Prašomi duomenys turėtų būti tikrai būtini Europos statistikai ir ruošiamai statistikai plėtoti, rengti ir skleisti. Tokie privačiai laikomi duomenys turėtų būti pseudoniminami, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ⁽¹⁰⁾ 89 straipsnio ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ⁽¹¹⁾ 13 straipsnio;
- (13) NSI arba Komisijos (Eurostato) teikiami duomenų prašymai dėl privačiai laikomų duomenų turėtų būti skaidrūs ir proporcingi savo aprėptimi ir išsamumo lygiu. Tuo atžvilgiu būtina patikslinti ir paaiškinti prašymo tikslą, numatomą prašomų duomenų paskirtį, duomenų pateikimo dažnumą ir terminus, taip pat jų pateikimo tvarką. Bet koks duomenų tvarkymas, susijęs su tokiais duomenų prašymais, neturėtų daryti poveikio atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2002/58/EB ⁽¹²⁾, Reglamentui (ES) 2016/679 ir Reglamentui (ES) 2018/1725. Kadangi oficiali statistika yra viešoji gėrybė, prieiga prie duomenų turėtų būti nemokama. Tais atvejais, kai duomenų prašo NSI, valstybės narės gali skirti privačiam duomenų turėtojui kompensaciją, kuri apimtų tik duomenų tvarkymo paslaugą pagal pateiktus nurodymus, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinę teisę NSI ar kitos nacionalinės institucijos negali skirti kompensacijos duomenų turėtojams. Tais atvejais, kai duomenų prašo Komisija (Eurostatas), ji turėtų pasiūlyti privačiam duomenų turėtojui pagrįstą kompensaciją, kuri apimtų tik konkrečią duomenų tvarkymo paslaugą pagal pateiktus nurodymus;
- (14) teikdamos prašymus dėl privačiai laikomų duomenų, NSI ir Komisija (Eurostatas) turėtų pakviesti privatųjį duomenų turėtoją dialogo, kad būtų nustatyti konkretūs duomenų prašymų parametrai ir kita speciali tvarka, be kita ko, susijusi su tuo, kaip turi būti pateikiami duomenys, ir visos organizacinės bei techninės priemonės, skirtos duomenų konfidencialumui ir komercinėms paslaptims apsaugoti, siekiant sudaryti susitarimą dėl tų aspektų. Jei per tris mėnesius susitarimas nesudaromas arba jeigu privatusis duomenų turėtojas susitarimo nesilaiko, NSI turėtų turėti galimybę pateikti privačiam duomenų turėtojui antrą duomenų prašymą. Jei duomenų turėtojas sąmoningai arba dėl aplaidumo neperduoda duomenų iki nustatyto termino arba perduoda neteisingus, neišsamius ar klaidinančius duomenis, valstybė narė arba Komisija turėtų nustatyti vykdymo užtikrinimo priemones, apimančias ir galimybę taikyti sankcijas, kurios turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, pasikartojimą ir trukmę bei atitinkamą viešąjį interesą. Turėtų būti nustatytos didžiausios Komisijos patvirtintų sankcijų sumos. Komisija gali paskelbti baudų skaičiavimo gaires. Visus pagal šį iš dalies keičiantį reglamentą Komisijos priimtus sprendimus gali peržiūrėti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas laikantis SESV. Europos Sąjungos Teisingumo Teismui turėtų būti suteikta neribota jurisdikcija baudų, kurias Komisija nustato pagal SESV 261 straipsnį, atžvilgiu;

⁽¹⁰⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽¹¹⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

⁽¹²⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

- (15) reikėtų skatinti tolesnį statistikos ir geoerdvinės informacijos integravimą, kad įvairios viešosios organizacijos galėtų veiksmingiau naudoti išteklius, geriau integruoti duomenis, parengti naujus statistikos rezultatus, tokius kaip erdvinė analizė, ir pagerinti duomenų vizualizaciją ir skleidimą. Toks tolesnis integravimas padėtų priimti sprendimus ir stebėti, kaip siekiama politikos tikslų tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis;
- (16) Komisija (Eurostatas), NSI ir kitos nacionalinės valdžios institucijos turėtų stengtis suteikti prieigą prie savo duomenų bazių ir pagalbinių metaduomenų bei kitų kokybės vertinimui svarbių dokumentų, pasitelkdamos šiuolaikines ir vartotojui patogias naudoti technologijas;
- (17) Europos statistiką taip pat plėtoja, rengia ir platina Europos centrinių bankų sistema (ECBS), tačiau ji vadovaujasi atskira teisine sistema, atspindinčia ECBS valdymo struktūrą. Reikalingas glaudus bendradarbiavimas ir tinkamas koordinavimas tarp ESS ir ECBS, ypač siekiant išimtinai statistikos tikslais skatinti konfidencialių duomenų mainus tarp šių sistemų, kaip nurodyta SESV 338 straipsnio 1 dalyje ir prie Sutarties pridėto Protokolo Nr. 4 dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statuto 5 straipsnyje. Be to, Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 turėtų būti taikomas nedarant poveikio Tarybos reglamentui (EB) Nr. 2533/98⁽¹³⁾;
- (18) keitimasis konfidencialiais duomenimis padeda gerinti Europos statistikos kokybę. ESS aktyviai siekia toliau plėtoti tokį keitimąsi duomenimis, be kita ko, įvairiuose sektorių teisės aktuose numatydamas konfidencialių duomenų perdavimą. Šia kryptimi turėtų būti einama ir toliau. Abipusis keitimasis konfidencialiais duomenimis turėtų būti leidžiamas tiek ESS viduje, tiek tarp ESS ir ECBS, kai tai būtina veiksmingo Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos arba Europos statistikos kokybės gerinimo požiūriu. Jei duomenys perduodami Komisijai (Eurostatui), turėtų būti reikalaujama duomenis pateikusių NSI ar kitos nacionalinės institucijos patvirtinimo;
- (19) būtina užtikrinti, kad nacionalinės viešosios ir pusiau viešos įstaigos, atsakingos už administracinius duomenų šaltinius, duomenų bazes, sąveikumo sistemas ar duomenis, svarbius Europos statistikos plėtojimui, rengimui ir sklaidai, suteiktų NSI ir kitoms nacionalinėms institucijoms galimybę laiku ir pakankamai dažnai nemokamai gauti, naudoti ir integruoti tuos duomenis, kad būtų galima plėtoti, parengti ir skleisti Europos statistiką. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų galima sudaryti statistikos imčių sąrašus, pagrįstus atitinkamais NSI ir kitų nacionalinių institucijų administraciniais duomenimis;
- (20) reikėtų toliau skatinti naudotis kelių šaltinių statistika – statistika, plėtojama arba rengiama remiantis įvairiais duomenų šaltiniais, įskaitant modeliavimo ir kitus statistinius ar novatoriškus metodus;
- (21) kai veikla, kuri turi būti vykdoma pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009, yra susijusi su asmens duomenų tvarkymu oficialiosios statistikos tikslais pagal statistikos institucijoms suteiktus įgaliojimus prašyti asmens duomenų pagal konkretų kiekvieno statistinio produkto metodinį aprašymą, toks tvarkymas turėtų atitikti atitinkamą Sąjungos teisę dėl asmens duomenų apsaugos, t. y. reglamentus (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725. Laikantis tuose reglamentuose nustatytų principų, tokiam duomenų tvarkymui turėtų būti taikomos atitinkamos duomenų subjekto teisių ir laisvių apsaugos priemonės. Tomis apsaugos priemonėmis turėtų būti užtikrinama, kad būtų įdiegtos techninės ir organizacinės priemonės, visų pirma, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi duomenų kiekio mažinimo principo. Tos priemonės galėtų apimti pseudoniminimą;
- (22) NSI ir kitų nacionalinių institucijų atliekamam asmens duomenų tvarkymui oficialiosios statistikos tikslais, kuris laikomas atitinkančiu viešąjį interesą, turėtų būti taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos ir tinkamos apsaugos priemonės pagal Reglamentą (ES) 2016/679. Pavyzdžiui, tolesnis asmens duomenų tvarkymas statistikos tikslais neturėtų būti laikomas nesuderinamu su pirminiais tikslais, kuriais jie buvo surinkti. Statistikos tikslais viešojo intereso labai tvarkomi asmens duomenys yra konfidencialūs duomenys, todėl jiems taikomas statistinių duomenų konfidencialumo principas, o tai reiškia, kad jie turėtų būti naudojami tik statistikos tikslais ir niekada neturėtų būti naudojami pagalbiniams priemonėms ar sprendimams, susijusiems su konkrečiu fiziniu asmeniu, priimti. Atsižvelgiant į tai, konkrečios apsaugos priemonės, kurios turėtų būti taikomos tais atvejais, kai dalijantis duomenimis pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 reikia tvarkyti asmens duomenis, apima technines ir organizacines priemones, pavyzdžiui, privatumo didinimo technologijas ir tikslų apribojimo, duomenų kiekio mažinimo, saugojimo trukmės apribojimo ir vientisumo bei konfidencialumo principus, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2016/679 ir Reglamente (ES) 2018/1725 ir išsamiau išplėtotą Europos statistikos praktikos kodekse. Šiuo atžvilgiu

⁽¹³⁾ 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2533/98 dėl Europos Centrinio Banko renkamos statistinės informacijos (OL L 318, 1998 11 27, p. 8).

dalijantis duomenimis turėtų būti naudojamosi privatumo didinimo technologijomis, specialiai sukurtomis tiems principams įgyvendinti. Pagal Reglamento (ES) 2016/679 89 straipsnio 2 dalį NSI ir kitų nacionalinių institucijų vykdomam Europos statistikos plėtojimui, rengimui ir sklaidai turėtų būti taikomos pagal nacionalinę teisę nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos, laikantis joje nustatytų apsaugos priemonių;

- (23) siekiant pirmauti palaipsniui integruojant naujas technologijas ir naujas išvalgas ir taip užtikrinti, kad Europos statistika nuolat būtų aktuali, reikėtų nustatyti taisykles, pagal kurias bendromis ESS pastangomis būtų galima, atsižvelgiant į naudotojų poreikius, ruošiamos statistikos arba eksperimentinės statistikos forma plėtoti konkrečių sričių statistinius duomenis, siekiant juos įtraukti į reguliarių Europos statistikos rengimą. Nors tokie statistiniai duomenys nebūtinai atitinka visus Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnio 1 dalyje nustatytus kokybės kriterijus, jie turėtų būti laikomi Europos statistika. Skelbiant šią statistiką turėtų būti pateikiama skaidri informacija apie rengiamų arba eksperimentinių statistinių duomenų kokybę;
- (24) siekdamas diegti naujoves ir rengti naujus statistikos rezultatus, nacionalinės statistikos institucijos turėtų kuo labiau atsižvelgti į naudotojų poreikius, kaip visų pirma nurodė nacionalinės statistikos naudotojų tarybos arba kitos atitinkamos įstaigos. Sąjungos lygmeniu Komisija turi informuoti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 234/2008/EB⁽¹⁴⁾ įsteigtą Europos patariamąją statistikos komitetą (toliau – ESAC), kaip pagrindinį Sąjungos organą, atstovaujantį Europos statistikos naudotojams, respondentams ir rengėjams, apie tai, kaip ji atsižvelgė į ESAC nuomones, visų pirma dėl naujos Europos statistikos rengimo;
- (25) statistikos institucijos, siekdamos neatsilikti nuo naujausių akademinių tendencijų ir pagerinti statistinių duomenų ir metodų kokybę, turėtų tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu skatinti tvirtą, struktūrizuotą ir tvarų tarpdalykinį bendradarbiavimą su akademinėmis ir mokslinių tyrimų institucijomis, ypač rengiant naujus statistinius duomenis, bandant naujus metodus ir technologijas bei skatinant inovacijas ir eksperimentus. Reglamento (EB) Nr. 223/2009 tikslais, moksliniai tikslai turėtų apimti mokslinių tyrimų veiklą, pavyzdžiui, technologinę plėtrą ir demonstravimą, fundamentinius tyrimus arba taikomuosius mokslinius tyrimus;
- (26) atsižvelgiant į NSI suteiktą pasitikėjimą ir didelę jų techninę patirtį duomenų ir metaduomenų valdymo, duomenų kokybės ir duomenų apsaugos srityse, valstybės narės, laikantis subsidiarumo principo, turėtų būti skatinamos patikėti NSI svarbų vaidmenį nacionalinėse duomenų valdymo sistemose, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2022/868⁽¹⁵⁾ numatytas funkcijas, kad būtų skatinamas dalijimasis duomenimis, duomenų integravimas ir sąveikumas, metaduomenų apibūdinimas, kokybės užtikrinimas ir standartų nustatymas. Tuo tikslu NSI ir kitos nacionalinės institucijos turėtų dalyvauti kuriant ir toliau plėtojant administracinius duomenų šaltinius, duomenų bazes ar sąveikumo sistemas, taip pat nutraukiant jų naudojimą. Toks dalyvavimas turėtų būti sustiprintas, kai tinkama, siekiant užtikrinti, be kita ko, nuoseklumą ir duomenų kokybę ir siekiant kuo labiau sumažinti statistinės atskaitomybės našta;
- (27) teisėtai viešai prieinami duomenys, kurie pagal nacionalinę ar Sąjungos teisę lieka prieinami visuomenei, neturėtų būti laikomi konfidencialiais, kai jie naudojami statistikos tikslais arba skleidžiant tokiais duomenimis grindžiamą statistiką;
- (28) siekiant užtikrinti didesnę savalaikiškumą Sąjungos lygmeniu, Komisijai (Eurostatui) turėtų būti leidžiama skleisti valstybių narių Europos statistiką, kai tik ji paskelbiama nacionaliniu lygmeniu, net jei ji buvo paskelbta iki atitinkamuose Sąjungos sektorių teisės aktuose nustatytų statistinių duomenų pateikimo terminų;
- (29) koordinavimo stoka gali būti neveiksmingumo ir nenuoseklumo priežastis, o tai gali sukelti problemų, susijusių su Europos statistikos kokybe. Rengdamos naują statistiką savo kompetencijos srityse, Sąjungos institucijos ir organai statistinės metodikos ir duomenų kokybės klausimais turi sistemingai konsultuotis su Komisija (Eurostatu). Koordinavimas taip pat turėtų apimti ir kitus statistinius duomenis, kurie yra labai svarbūs informuojant politikos formuotojus ir piliečius, visų pirma dėl to, kad tokios statistikos kokybė gali turėti įtakos Europos statistikos patikimumui;

⁽¹⁴⁾ 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 234/2008/EB, įsteigiantis Europos patariamąją statistikos komitetą ir panaikinantį Tarybos sprendimą 91/116/EEB (OL L 73, 2008 3 15, p. 13).

⁽¹⁵⁾ 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (Duomenų valdymo aktas) (OL L 152, 2022 6 3, p. 1).

- (30) kadangi valstybės narės negali deramai pasiekti šio reglamento tikslo – iš dalies pakeisti Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos teisinės sistemos, o dėl nuoseklumo ir palyginamumo šio tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (31) siekiant užtikrinti vienodas Reglamento (EB) Nr. 223/2009 įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti skubius veiksmus statistikos srityje ir jų vykdymo tvarką, įskaitant atitinkamą trukmę, dažnumą ir kokybės reikalavimus, kuriuos turi taikyti valstybės narės, savanoriškai dalyvaujančios skubiuose veiksmuose statistikos srityje, ir tų skubių veiksmų pratęsimą, taip pat dėl statistikos institucijų techninių dalijimosi duomenimis pagal tą reglamentą aspektų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽¹⁶⁾;
- (32) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis 2023 m. rugsėjo 6 d. pateikė nuomonę;
- (33) buvo konsultuojamasi su ESS komitetu,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 223/2009 daliniai pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiami šie punktai:

„4a. duomenys – bet kokia skaitmeninė arba neskaitmeninė veiksmų, faktų ar informacijos išraiška ir bet koks tokių veiksmų, faktų ar informacijos apie stebėtus vienetų rinkinys;

4b. metaduomenys – bet kokia informacija, kuria apibrėžiami ir apibūdinami duomenys ir procesai;

4c. duomenų turėtojas – juridinis arba fizinis asmuo arba bet koks kitas subjektas, kuris pagal taikytiną Sąjungos ar nacionalinę teisę turi teisę ir gali tvarkyti vykdant savo veiklą gautus duomenis ir suteikti galimybę jais naudotis;“;

b) įterpiami šie punktai:

„5a. duomenų šaltinis – šaltinis, teikiantis duomenis, kurie savaime arba kartu su duomenimis iš kitų šaltinių yra svarbūs statistikai plėtoti ir rengti, įskaitant tyrimus, surašymus, administracinius duomenis arba duomenis, kuriuos paprašius suteikia duomenų turėtojai;

5b. prieiga prie duomenų – nacionalinio statistikos instituto arba kitos nacionalinės institucijos ar Komisijos (Eurostato) atliekamas duomenų turėtojo pateiktų ar paviestų duomenų tvarkymas pagal konkrečius techninius, teisinius arba organizacinius reikalavimus;“;

c) 8 punktas pakeičiamas taip:

„8. naudojimas statistikos tikslais – naudojimas tik statistikos institucijų vykdomam statistikos rezultatų ir analizių plėtojimui, rengimui ir skleidimui, be kita ko, moksliniams tyrimams ir mokslinei veiklai, arba imčių sąrašams sudaryti;“;

⁽¹⁶⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

2) įterpiamas šis straipsnis:

„16a straipsnis

Statistikos srities atsakas į skubius politinius poreikius krizinėse situacijose

1. Komisija (Eurostatas) išnagrinėja krizines situacijas ir prireikus gali imtis skubių veiksmų statistikos srityje, laikydamasi šiame straipsnyje nustatytos tvarkos, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

a) tikrai būtina reaguoti į neatidėliotinus politikos poreikius, kylančius dėl atitinkamos krizinės situacijos po nustatytų ekstremaliųjų situacijų valdymo mechanizmų aktyvavimo pagal Sąjungos teisės aktus, pavyzdžiui, Tarybos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2018/1993 (*) ar kitus Sąjungos nepaprastosios padėties teisės aktus;

b) šie neatidėliotini politikos poreikiai negali būti patenkinti pagal Europos statistikos programą.

2. 1 dalyje nurodytus skubius veiksmus statistikos srityje Komisija (Eurostatas) vykdo Sąjungos lygmeniu glaudžiai bendradarbiaudama su NSI ir kitomis nacionalinėmis institucijomis ir jie gali apimti:

a) Europos statistikos rengimą remiantis naujais duomenų šaltiniais arba duomenų rinkiniais, atsižvelgiant į respondentams tenkančią naštą ir valstybių narių ekonominį efektyvumą;

b) naujų statistinių rodiklių ir įžvalgų teikimą remiantis esamais duomenimis;

c) suderintų metodinių gairių rengimą siekiant užtikrinti, kad nuo krizės nukentėjusių valstybių narių statistinė informacija būtų palyginama ir nuosekli;

d) kitus suderintus Sąjungos lygmens veiksmus, kuriais siekiama laiku pateikti aktualią statistinę informaciją reaguojant į konkrečią situaciją.

3. Vertindama, ar reikia imtis 1 dalyje nurodytų skubių veiksmų statistikos srityje, Komisija (Eurostatas) nedelsdama informuoja ESS komitetą, su juo konsultuojasi ir deramai atsižvelgia į jo profesines rekomendacijas. Skubūs veiksmai statistikos srityje turi būti iš anksto apsvarstomi ESS komitete. Tuo tikslu Komisija (Eurostatas) ESS komitetui pateikia išsamią informaciją apie veiksmus, kurių reikia imtis, jų pagrindimą atsižvelgiant į ekonominį efektyvumą, jų įgyvendinimo priemones ir tvarkaraščius, apklausos respondentams tenkančios naštos vertinimą ir Sąjungos finansinį įnašą NSI ir kitų nacionalinių institucijų papildomoms išlaidoms padengti.

4. Valstybės narės gali atskirai ir savanoriškai nuspręsti dalyvauti 1 dalyje nurodytuose skubiuose veiksmuose statistikos srityje. Tie skubūs veiksmai statistikos srityje yra aktualūs ir apima neatidėliotinus politikos poreikius, atsirandančius dėl krizinės situacijos Sąjungoje. Dalyvaudamos skubiuose veiksmuose statistikos srityje, valstybės narės laikosi susitartų nacionaliniams duomenims, kurie turi būti pateikti Komisijai (Eurostatui), taikomų bendrųjų trukmės, dažnumo ir kokybės reikalavimų.

5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais patikslinami šio straipsnio 1 dalyje nurodyti skubūs veiksmai statistikos srityje ir nustatoma jų įgyvendinimo tvarka, įskaitant atitinkamus trukmės, dažnumo ir kokybės reikalavimus, kuriuos turi taikyti skubiuose veiksmuose statistikos srityje savanoriškai dalyvaujančios valstybės narės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 27 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Siekiant padengti papildomas išlaidas, patirtas įgyvendinant tokius skubius statistikos srities veiksmus, nedarant poveikio biudžeto valdymo institucijos prerogatyvoms, pagal šio reglamento 5 straipsnio 2 dalį sudarytame sąraše nurodytoms NSI ir kitoms nacionalinėms institucijoms skiriamas finansinis įnašas iš Bendrosios rinkos programos, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/690 (**), atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 (***). Be to, tie NSI ir kitos nacionalinės institucijos gali prašyti paramos pagal kitas taikytinas Sąjungos finansines programas, laikantis tokių programų taisyklių. Valstybės narės taip pat gali prašyti paramos pagal techninės paramos priemonę, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/240 (****). Pagal šią pastraipą finansinio įnašo suma nustatoma laikantis atitinkamos finansavimo programos taisyklių, atsižvelgiant į turimas lėšas, visų pirma laikantis Europos statistikos programos taisyklių.

6. Pagal šio straipsnio 5 dalį priimti įgyvendinimo aktai galioja laikotarpį, kuris nėra ilgesnis nei atitinkamos krizinės situacijos trukmė, ir bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip 12 mėnesių. Tinkamai pagrįstais atvejais tas laikotarpis įgyvendinimo aktu gali būti pratęstas papildomam 12 mėnesių laikotarpiui. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 27 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- (*) 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1993 dėl ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo (OL L 320, 2018 12 17, p. 28).
- (**) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L 153, 2021 5 3, p. 1).
- (***) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).
- (****) 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/240, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 1).“;

3) 17a straipsnis pakeičiamas taip:

„17a straipsnis

Prieiga prie administracinių duomenų ir jų naudojimas bei integravimas plėtojant, rengiant ir skleidžiant Europos statistiką

1. Nacionalinės viešosios ir pusiau viešos įstaigos, pagal nacionalinę teisę atsakingos už administracinius duomenų šaltinius, duomenų bazines, sąveikumo sistemas ar duomenis, svarbius ir būtinus Europos statistikos plėtojimui, rengimui ir sklaidai, suteikia NSI ir kitoms nacionalinėms institucijoms galimybę laiku ir pakankamai dažnai nemokamai gauti, naudoti ir integruoti šiuos pakankamo detalumo duomenis ir atitinkamus metaduomenis, kad būtų galima plėtoti, parengti ir skleisti Europos statistiką.

2. Su NSI ir Komisija (Eurostatu) konsultuojamasi ir jie įtraukiami projektuojant ir toliau tobulinant kitų įstaigų sukurtus ir tvarkomus administracinius duomenų šaltinius, duomenų bazines ar sąveikumo sistemas, taip pat nutraukiant jų rengimą, taip palengvinant tų duomenų šaltinių, duomenų bazių ar sąveikumo sistemų tolesnį naudojimą Europos statistikos rengimo tikslams. Be to, jie dalyvauja standartizavimo veikloje, susijusioje su Europos statistikai rengti svarbiais administraciniais duomenų šaltiniais, duomenų bazėmis ar sąveikumo sistemomis.

2a. Šio reglamento tikslais, Komisijai (Eurostatui) paprašius jai leidžiama laiku susipažinti su Sąjungos įstaigų ir agentūrų tvarkomose duomenų bazėse bei sąveikumo sistemose saugomais atitinkamais duomenimis ir metaduomenimis, juos naudoti ir integruoti, nedarant poveikio Sąjungos aktams, kuriais sukuriamos tos duomenų bazės ir sąveikumo sistemos, įskaitant centrinę ataskaitų ir statistinių duomenų saugyklą, sukurtą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/817 (*). Šiuo tikslu Komisija (Eurostatas) bendradarbiauja su atitinkamomis Sąjungos įstaigomis ir agentūromis, kad nustatytų reikiamus specialius duomenis ir metaduomenis, duomenų naudojimo tvarką ir būtinas fizinės bei loginės apsaugos priemones. Jei Europos statistikai reikalingi duomenys ir metaduomenys yra prieinami tik Sąjungos įstaigų ir agentūrų tvarkomose duomenų bazėse ir sąveikumo sistemose, Komisija (Eurostatas), gavusi prašymą, gali pasidalyti tais duomenimis su atitinkamomis NSI arba kitomis nacionalinėmis institucijomis, atsakingomis už Europos statistikos plėtojimą, rengimą ir sklaidą, nedarant poveikio Sąjungos aktams, kuriais sukuriamos tos duomenų bazės ir sąveikumo sistemos.

3. NSI, kitų nacionalinių institucijų ir Komisijos (Eurostatu) teisė gauti duomenis ir dalyvauti veikloje pagal 1, 2 ir 2a dalis taikoma tik jų atitinkamų viešojo administravimo sistemų administracinių duomenų šaltinių, duomenų bazių ar sąveikumo sistemų atžvilgiu.

4. Administraciniai duomenų šaltiniai, duomenų bazės ar sąveikumo sistemos, su kuriomis jų tvarkytojai suteikia galimybę susipažinti NSI, kitoms nacionalinėms institucijoms ir Komisijai (Eurostatui) Europos statistikos rengimo tikslams, pateikiami kartu su susijusiais metaduomenimis.

5. 1 dalyje nurodyti NSI, kitos nacionalinės institucijos ir įstaigos, atsižvelgdami į nacionalinius ypatumus, nustato būtinus bendradarbiavimo mechanizmus. Tais mechanizmais taip pat suteikiama galimybė NSI atlikti duomenų kokybės patikras ir kurti statistinius sąrašus remiantis atitinkamais administraciniais duomenimis, prie kurių buvo gauta prieiga.

(*) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 ir (ES) 2018/1861 bei Tarybos sprendimai 2004/512/EB ir 2008/633/TVR (OL L 135, 2019 5 22, p. 27).“;

4) įterpiami šie straipsniai:

„17b straipsnis

Privačiųjų duomenų turėtojų pareiga teikti duomenis Europos statistikai plėtoti, rengti ir skleisti

1. Nedarant poveikio Sąjungos sektorių statistikos teisės aktuose nustatytoms atskaitomybės pareigoms, duomenų rinkiniams ar bet kokiai duomenų prieigai ar Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2023/2854 (*) nustatyti duomenų turėtojų pareigai suteikti galimybę gauti duomenis atsižvelgiant į išimtinį poreikį, NSI arba Komisija (Eurostatas) gali prašyti privačiojo duomenų turėtojo nemokamai pateikti duomenis ir atitinkamus metaduomenis, kai prašomi duomenys yra tikrai būtini Europos statistikai plėtoti, rengti ir skleisti ir jų negalima gauti kitomis priemonėmis arba juos pakartotinai naudojant labai sumažės duomenų turėtojams ir kitoms įmonėms tenkanti statistinės atskaitomybės našta. Tokius duomenų rinkinius arba prieigą prie jų Komisija gali įtraukti į metinę darbo programą.

2. NSI, kaip nacionalinės statistikos sistemos koordinatorius, gali pateikti duomenų prašymą privačiam duomenų turėtojui kitos nacionalinės institucijos vardu, kai prašomi duomenys yra būtini tos kitos nacionalinės institucijos plėtojama, rengiamai ir skleidžiamai Europos statistikai. NSI ir kitos valstybės narės nacionalinės institucijos bendradarbiauja, kad būtų išvengta pernelyg didelės naštos privatiesiems duomenų turėtojams.

3. NSI ir Komisija (Eurostatas) bendradarbiauja ir vienas kitam padeda, siekdami išvengti pernelyg didelės naštos privatiesiems duomenų turėtojams ir nustatyti, kas turi pateikti duomenų prašymus. Visų pirma NSI pateikia privačiam duomenų turėtojui duomenų prašymą, nebent Komisija (Eurostatas) ir atitinkamas NSI būtų susitarę, kad būtų veiksmingiau, jei prašymą pateiktų Komisija (Eurostatas), pavyzdžiui, privačiųjų duomenų turėtojų, vykdančių veiklą Sąjungos mastu, atveju.

4. Komisija (Eurostatas), susitarusi su NSI, gali sukurti saugią savanoriškai naudojamą infrastruktūrą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos toliau dalytis duomenimis, prie kurių buvo gauta prieiga pagal 3 dalį, su NSI ir kitomis nacionalinėmis institucijomis.

Pirmoje pastraipoje nurodyta saugi infrastruktūra grindžiama technologijomis, kurios specialiai suprojektuotos taip, kad atitiktų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 (**) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725 (***).

5. Kai dėl duomenų, kurių NSI prašo pagal 1 dalį, reikia specialios duomenų tvarkymo paslaugos, valstybės narės gali skirti kompensaciją privačiam duomenų turėtojui už tą konkrečią duomenų tvarkymo paslaugą, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinę teisę NSI ar kitoms nacionalinėms institucijoms, atsakingoms už statistinių duomenų rengimą, neleidžiama mokėti kompensacijų duomenų turėtojams. Jei Komisija (Eurostatas) prašo duomenų veiksmingumo sumetimais pagal 3 dalį ir reikia specialios duomenų tvarkymo paslaugos, Komisija (Eurostatas) privačiam duomenų turėtojui pasiūlo pagrįstą kompensaciją už tą konkrečią duomenų tvarkymo paslaugą.

6. Šis straipsnis netaikomas mažosioms ar labai mažoms įmonėms, apibrėžtoms Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB (****) priedo 2 straipsnyje, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, kai tokių mažųjų ar labai mažų įmonių turimi duomenys ypač svarbūs rengiant oficialią statistiką dėl tų duomenų nacionalinio lygmens pobūdžio ir apimties.

17c straipsnis

Duomenų prašymai ir duomenų teikimo Europos statistikai plėtoti, rengti ir skleisti tvarka

1. Prašydami pateikti duomenis pagal 17b straipsnį NSI ir Komisija (Eurostatas):

- a) nurodo, kokie duomenys ir metaduomenys yra reikalingi;
- b) nurodo statistinį poreikį, dėl kurio duomenų prašoma, pagal 17b straipsnio 1 dalį;
- c) nurodo duomenų pateikimo dažnumą ir terminus;
- d) nurodo duomenų pateikimo tvarką.

2. 1 dalyje nurodyti duomenų prašymai grindžiami duomenų kiekio mažinimo principu ir yra proporcingi statistiniam poreikiui duomenų išsamumo ir apimties bei duomenų teikimo dažnumo požiūriu. Tokie prašymai iš esmės susiję su ne asmens duomenimis ir tik tam tikromis aplinkybėmis asmens duomenimis iš asmens duomenų kategorijų, kurios turi būti nurodytos sektorių teisės aktuose.

3. Gavus 1 dalyje nurodytą duomenų prašymą, NSI, kita nacionalinė institucija arba Komisija (Eurostatas) ir atitinkamas privatusis duomenų turėtojas surengia dialogą, kad galėtų padiskutuoti ir susitarti dėl priemonių, kurių reikia, kad duomenys būtų prieinami Europos statistikai plėtoti, rengti ir skleisti, siekiant sudaryti susitarimą.

4. Jei po 1 dalyje nurodyto duomenų prašymo dienos 3 dalyje nurodytas susitarimas nesudaromas per tris mėnesius arba jei privatusis duomenų turėtojas susitarimo nesilaiko:

- a) kai duomenų prašo NSI, jis gali pateikti antrą prašymą privačiam duomenų turėtojui, kad šis pateiktų duomenis per konkretų terminą, ir privatus duomenų turėtojas per tą terminą pateikia atitinkamus duomenis;
- b) kai duomenų prašo Komisija (Eurostatas), ji gali priimti sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad privatusis duomenų turėtojas pateiktų duomenis per ne trumpesnę kaip 15 kalendorinių dienų laikotarpį, o privatusis duomenų turėtojas pateikia atitinkamus duomenis Komisijai (Eurostatui) per jame nurodytą terminą.

Šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytam sprendimui taikoma 1 dalis. Tokiame sprendime atsižvelgiama į klausimus, dėl kurių nuomonės galėjo sutapti per dialogą su privačiuoju duomenų turėtoju. Jame taip pat nurodomas terminas, iki kurio privatusis duomenų turėtojas turi pateikti atsakymą, terminas, per kurį privatusis duomenų turėtojas turi pateikti duomenis, 6 dalyje numatytos baudos, kurios gali būti taikomos, jei duomenys nepateikiami laiku, ir sprendimo apskundimo būdai.

5. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad užtikrintų veiksmingą 4 dalies a punkte nurodytų prašymų vykdymą.

6. Komisija imasi tinkamų priemonių, kad užtikrintų veiksmingą pagal 4 dalies b punktą priimtų sprendimų vykdymą. Tos priemonės gali apimti baudų taikymą, kai privatusis duomenų turėtojas sąmoningai arba dėl aplaidumo nepateikia 4 dalies b punkte nurodytu sprendimu reikalaujamų duomenų iki termino arba pateikia neteisingus, neišsamius ar klaidinančius duomenis. Nustatydama baudų dydį, Komisija atsižvelgia į pažeidimo pobūdį, sunkumą, trukmę ir pasikartojimą.

7. Komisija gali priimti sprendimus skirti baudas per vienus metus nuo 4 dalies b punkte nurodytame jos sprendime nustatyto duomenų pateikimo termino, jei privatusis duomenų turėtojas nepateikia jokių duomenų, arba per vienus metus nuo neteisingų, neišsamų ar klaidinančių duomenų pateikimo. Baudos gali siekti iki 25 000 EUR, o pažeidimui pasikartojus per trejus metus – iki 50 000 EUR. Komisijos įgaliojimai užtikrinti sprendimų, kuriais skiriama bauda, vykdymą taikomas penkerių metų senaties terminas, skaičiuojamas nuo dienos, kurią sprendimas tampa galutinis. Prieš priimdama sprendimą pagal 6 dalį, Komisija suteikia privačiam duomenų turėtojui galimybę būti išklausytam dėl Komisijos preliminarinių išvadų ir priemonių, kurių Komisija galėtų imtis atsižvelgdama į tas preliminarines išvadas.

*17d straipsnis***Europos Sąjungos Teisingumo Teismo vykdoma sprendimų, kuriais skiriamos baudos, peržiūra**

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 261 straipsnį Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais Komisija yra skyrusi baudas. Jis gali panaikinti, sumažinti arba padidinti skirtą baudą.

*17e straipsnis***NSI, kitų nacionalinių institucijų ir Komisijos (Eurostato) pareigos naudojantis privačiųjų duomenų turėtojų Europos statistikai plėtoti, rengti ir skleisti pateiktais duomenimis**

1. NSI ir Komisija (Eurostatas) naudoja pagal 17b straipsnį Europos statistikai plėtoti, rengti ir skleisti pateiktus duomenis:

- a) tik statistikos tikslais;
- b) laikydamiesi statistikos principų, išdėstytų 2 straipsnio 1 dalyje, ir
- c) laikydamiesi pareigos jais nesidalyti už ESS ribų, išskyrus atvejus, kai privatusis duomenų turėtojas sutinka pasidalyti tais duomenimis.

2. NSI ir Komisija (Eurostatas) įdiegia tinkamas apsaugos priemones, susijusias su asmens duomenų tvarkymu statistikos tikslais pagal Reglamento (ES) 2016/679 89 straipsnį ir Reglamento (ES) 2018/1725 13 straipsnį, visų pirma siekdami užtikrinti, kad būtų laikomasi principo, kad duomenys turi būti pseudoniminami.

3. NSI ir Komisija (Eurostatas):

- a) imasi atitinkamų priemonių statistinių duomenų konfidencialumui ir komercinėms paslaptims apsaugoti;
- b) jei būtina tvarkyti asmens duomenis, įgyvendina technines ir organizacines priemones, kuriomis apsaugomos duomenų subjektų teisės ir laisvės;

4. Šio straipsnio 1 ir 3 dalys taikomos bet kuriai kitai nacionalinei institucijai, gavusiai duomenis po to, kai NSI jos vardu pateikė prašymą pagal 17b straipsnio 2 dalį.

*17f straipsnis***Dalijimasis nekonfidencialiais duomenimis ESS ir tarp ESS ir ECBS**

1. Nekonfidencialiais duomenimis savo pačių iniciatyva arba bet kurios kitos nacionalinės institucijos vardu, jei būtina ir jei turima apibendrintų duomenų, pateikus prašymą dalijasi NSI tarpusavyje, taip pat NSI tarpusavyje ir NSI bei Komisija (Eurostatas) tik statistikos tikslais ir Europos statistikos kokybei gerinti.

2. ESS ir ECBS narys, pateikus prašymą, jei būtina ir jei turima apibendrintų duomenų, dalijasi nekonfidencialiais duomenimis, įskaitant privačiųjų duomenų turėtojų pateiktus duomenis, bendros atsakomybės arba bendro intereso srityse ir kai duomenys naudojami tik statistikos tikslais ir siekiant pagerinti to ECBS nario rengiamos ir teikiamos Europos statistikos kokybę.

3. Komisija (Eurostatas) sukuria saugią infrastruktūrą dalijimuisi duomenimis palengvinti pagal šį straipsnį, o NSI ir, kai tinkama, kitos nacionalinės institucijos arba ECBS nariai gali savanoriškai naudotis ta saugia dalijimosi duomenimis infrastruktūra.

4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodytų statistikos institucijų dalijimosi duomenimis techninius aspektus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 27 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- (*) 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2854 dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva (ES) 2020/1828 (Duomenų aktas) (OL L, 2023/2854, 2023 12 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj?locale=lt>).
- (**) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).
- (***) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).
- (****) 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).“;

5) įterpiamas šis skyrius:

„IIIa skyrius

Europos statistikos plėtojimas

17g straipsnis

Rengiami statistiniai duomenys

1. NSI, kitos nacionalinės institucijos ir Komisija (Eurostatas) stengiasi nuolat diegti naujoves ir rengti naujus statistikos rezultatus bei išvalgas, remdamiesi visais turimais duomenų šaltiniais, ir naudoti pažangiausias technologijas, kad juos būtų galima integruoti į reguliarių Europos statistikos rengimą. Tuo tikslu Komisija (Eurostatas), glaudžiai bendradarbiaudama su ESS komitetu, gali inicijuoti naujų statistikos rezultatų ir išvalgų rengimą visoje ESS. Tie statistikos rezultatai ir išvalgos gali būti įtraukti į metinę darbo programą ir įgyvendinami vykstant 14 straipsnio 1 dalyje nurodytus atskirus veiksmus statistikos srityje.

2. Nereikalaujama, kad rengiami statistiniai duomenys atitiktų visus 12 straipsnio 1 dalyje išdėstytus kokybės kriterijus.

3. Komisija (Eurostatas), gavusi NSI ar kitų nacionalinių institucijų sutikimą, gali skleisti rengiamą Europos statistiką ir aiškiai nurodo, kad ši statistika yra rengiama. NSI ir kitos nacionalinės institucijos taip pat gali skleisti jų rengiamą Europos statistiką.“;

6) 18 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Komisija (Eurostatas) gali skleisti Europos statistiką, kurią valstybės narės nacionaliniu lygmeniu jau paskelbė nepasibaigus atitinkamuose sektorių teisės aktuose nustatytiems terminams, jei tokia statistika atitinka susijusias apibrėžtis ir klasifikaciją.“;

7) 21 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Kaip nurodyta 4 straipsnyje, konfidencialių duomenų perdavimas iš ESS institucijos, rinkusios šiuos duomenis, kitai ESS institucijai leidžiamas su sąlyga, kad šiuos duomenis perduoti būtina tam, kad būtų veiksmingai plėtojama, rengiama ir skleidžiama Europos statistika arba gerinama jos kokybė. Jei duomenys buvo perduoti Komisijai (Eurostatui), reikalingas duomenis pateikęs NSI ar kitos nacionalinės institucijos patvirtinimas.

2. ESS institucija, kuri rinko konfidencialius duomenis, ir ECBS narys tuos duomenis perduoda vienas kitam tik tuomet, jei šiuos duomenis perduoti būtina tam, kad būtų veiksmingai plėtojama, rengiama ir skleidžiama Europos statistika arba gerinama jos kokybė pagal atitinkamas ESS ir ESCB kompetencijos sritis, ir jei ši būtinybė pagrįsta. Jei duomenys buvo perduoti Komisijai (Eurostatui), reikalingas duomenis pateikęs NSI ar kitos nacionalinės institucijos patvirtinimas.“;

- 8) 23 straipsnis pakeičiamas taip:

„23 straipsnis

Prieiga prie konfidencialių duomenų mokslinių tyrimų tikslais

Komisija (Eurostatas) arba NSI ar kitos nacionalinės institucijos pagal atitinkamas savo kompetencijos sritis gali suteikti galimybę gauti konfidencialius duomenis, įskaitant privačiųjų duomenų turėtojų pateiktus duomenis, kurie leistų tik netiesiogiai identifikuoti statistinius vienetus, tyrėjams, atliekantiems statistines analizes mokslo reikmėms. Jei duomenys buvo perduoti Komisijai (Eurostatui), reikalingas duomenis pateikusių NSI ar kitos nacionalinės institucijos patvirtinimas.

Komisija įgyvendinimo aktais nustato galimybės gauti duomenis Sąjungos lygmeniu tvarką, taisykles ir sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 27 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Šiame reglamente mokslinių tyrimų tikslai apima mokslinių tyrimų veiklą, pavyzdžiui, technologinę plėtrą ir demonstravimą, fundamentinius tyrimus ir taikomuosius mokslinius tyrimus.“;

- 9) 25 straipsnis pakeičiamas taip:

„25 straipsnis

Viešai prieinami duomenys

Teisėtai viešai prieinami duomenys, kurie pagal nacionalinę ar Sąjungos teisę lieka prieinami visuomenei, nelaikomi konfidencialiais, kai jie naudojami statistikos tikslais arba skleidžiant tokiais duomenimis grindžiamą statistiką. Tokie duomenys visų pirma apima duomenis apie atskirų bendrovių, išvardytų Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2023/138 (*), pagrindinius požymius.

(*) 2022 m. gruodžio 21 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/138, kuriuo sudaromas konkrečių didelės vertės duomenų rinkinių sąrašas ir nustatoma jų skelbimo bei pakartotinio naudojimo tvarka (OL L 19, 2023 1 20, p. 43).“;

- 10) VI skyriuje įterpiamas šis straipsnis:

„26a straipsnis

Indėlis į nacionalines duomenų valdymo sistemas

1. Laikydami subsidiarumo principo, NSI gali nacionaliniu lygmeniu prisiimti funkcijas, kaip nustatyta nacionalinėse duomenų valdymo sistemose, kad skatintų duomenų integravimą ir sąveikumą, metaduomenų apibūdinimą, kokybės užtikrinimą ir standartų nustatymą, dalijimąsi duomenimis ir pakartotinių duomenų panaudojimą, taip pat kitas užduotis ir funkcijas, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2022/868 (*).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų funkcijų vykdymas, kurį atlieka NSI, turi būti suderinamas su statistinių funkcijų vykdymu pagal 2 straipsnio 1 dalyje nustatytus statistikos principus.

(*) 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (Duomenų valdymo aktas) (OL L 152, 2022 6 3, p. 1).“;

- 11) įterpiamas šis straipsnis:

„27a straipsnis

Vertinimas ir peržiūra

Ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 27 d. Komisija atlieka šio reglamento vertinimą ir pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pagrindinių išvadų ataskaitą. Atliekant tokį vertinimą visų pirma įvertinama:

- a) statistikos srities atsakas į krizinę situaciją pagal 16a straipsnį;

- b) privačiųjų duomenų turėtojų pareiga leisti naudoti jų duomenis Europos statistikai pagal 17b, 17c, 17d ir 17e straipsnius;
- c) dalijimasis duomenimis ESS pagal 17f straipsnį;
- d) Europos statistikos plėtojimas pagal IIIa skyrių.“

2 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2024 m. lapkričio 27 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

R. METSOLA

Tarybos vardu

Pirmininkas

BÓKA J.